

VETERAN POSTEN

December 2024
40 årgången
nr 6/2024

MEDLEMSTIDNING FÖR SÖDRA FINLANDS KRIGSVETERANDISTRIKT rf

FOTO: SOLVEIG HYÖTY

HEMMA HOS Birger Sjöholm, Helsingfors
Sista ordet
Från veteranid till traditionstid

Böcker till förmånspris för Veteranpostens läsare

Carl Gustaf Mannerheim Spjuvern som blev Marskalken av Finland

I boken "Spjuvern som blev Marskalken av Finland" får vi lära känna Mannerheim med hjälp av 100 anekdoter och berättelser. Vi får följa honom från Villnäs till Ryssland och tillbaka till Finland.

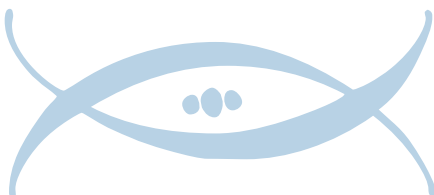
Det finns berättelser från städer och orter som t.ex Helsingfors, Hangö, Vörå, Jakobstad, Vasa och S:t Michel, men också från Sankt Petersburg, Stockholm och Lausanne.

Det unika materialet är insamlat av krigsveteranen **Holger Strandberg**.

Boken är sammanställd av **Björn Stenbacka**. 137 sidor

Pris: 23 € + porto (Boken till salu även på finska)

KÖP
BÖCKERNA!

"Jordbrukshjälpen från Sverige – okänd för de flesta" Läs boken Hemmafrontens brödraskap

Svenska bönder gjorde under andra världskriget en lika stor som bortglömd insats för sina Finska yrkesbröder. 2 000 svenska jordbrukare hjälpte till på finländska gårdar. Fem fullastade fartyg med jordbruksredskap skickades till Finland. Bönderna skänkte till Finland 100 miljoner kronor i dagens penningvärde. Medan hjälpen pågick riktade Marskalk Mannerheim ett särskilt tack till de svenska jordbrukarna: "Jag tackar för det varma handtag, som svenska jordbrukare just i dessa dagar lämnar sina yrkesbröder i Finland".

Författare: **Eric Björklund**

Utgivare: Scriptums förlag, 240 sidor

Pris: 20 € (24 €) + porto

NEDSATT
PRIS!

Böckerna kan beställas från Södra Finlands Krigsveterandistrikt rf, tfn (09) 612 7003

VETERANPOSTEN

6/2024

40 årgången

Utgivare:

**Södra Finlands
Krigsveterandistrikt r.f.**

Ordförande:

Carl-Johan Numelin

Verksamhetsledare:

Solveig Hyöty

Kansli:

Lilla Robertsgatan 14 B
00120 Helsingfors

Tfn (09) 612 7003 (10–14)

e-post:

sodrafinlands.kvd@
sotaveteraaniliitto.fi

Ansvarig utgivare:

Carl-Johan Numelin

Adress:

Lilla Robertsgatan 14 B
00120 Helsingfors

Ombrytning:

PreCicero

E-post: gita.lindgren@gmail.com

ISSN 0783-6341

Mariehamns Tryckeri, Mariehamn

Manusstopp

Veteranposten nr 6/24, det sista numret efter 40 år, utkommer i slutet av december. Manusstopp den 11.12.2024.

Vi fortsätter framåt med traditionerna

Distriktet gjorde sitt andra beslut på höstmötet i november att distriktet fortsätter sin verksamhet som traditionsförening med nytt namn, modifierade stadgar och ansluter sig till det riksomfattande traditionsförbundet Eklövet för att få dess stöd i verksamheten.

Veteraner och änkor, som behöver allas vårt stöd, finns ännu. Därför är det viktigt, att alla föreningar fortsätter att stöda dem, även om föreningen bytt namn till traditionsförening. Vi skall också komma ihåg, att veteranerna och änkorna är en synnerligen viktig del tillsammans med hela krigsgenerationen, då det gällde att rädda vårt lands frihet. Detta är det viktiga och centrala i hela traditionsrörelsen, vars uppgift är att ära och föra vidare dessa fakta till yngre medborgare och kommande generationer i vårt kära fosterland.

Detta är Veteranpostens sista nummer efter att ha utkommit i flera tiotal år. Den har varit en mycket viktig del av distriktets centrala aktiviteter och möjliggjort förmedling av intressanta historiska artiklar och viktig information till alla medlemsföreningar och enskilda personmedlemmar inom distriktet i södra Finland. Den har varit mycket uppskattad och kommer nu att saknas.

Vi hoppas att den i en snar framtid kommer att ersättas med någon form av elektroniskt informationssystem.

En mycket central roll i distriktets verksamhet under de snart 25 åren har vår verksamhetsledare Solveig Hyöty haft. Hon har på ett synnerligen förtjänstfullt sätt handhaft uppdraget och gjort ett fint arbete med att sköta kansliet, mötesärenden, informationen och kontakterna till föreningarna och de enskilda personmedlemmarna på fältet. Hon har också skött försäljningen av böcker, minnesadresser och andra veteranprodukter, som alla har fyllt en viktig uppgift i verksamheten. Veteranpostens materialinsamling och redigering har hon gjort så fint, att tidningen blev en stor framgång. Jag framför nu här mitt eget och alla medlemmars hjärtliga tack till dig Solveig för din fina insats. Du lämnar nu vår organisation på våren nästa år och vi önskar dig alla lycka till på dina kommande pensionsdagar.

Jag önskar alla Veteranpostens läsare en skön stund med den sista Veteranposten och tillönskar Er alla ett Gott Nytt År 2025.

Carl-Johan Numelin

Krigsveteran, "brankare" och sångarbroder

I vår serie av veteranporträtt har turen kommit till en välkänd helsingforsare. När Birger Sjöholm i juni 1986 fick i Uleåborg motta Finlands Krigsveteranförbunds förtjänstkors var han en av de första svenska veteranerna som fick detta hederstecken. Det fästes på en duktig karls bröst, numera är Birger vid 78 års ålder (1989) pensionär i ordets fulla bemärkelse. Men trots hustru Stellas sjukdom och sina omsorger om henne är han glad och språklig. Glimten i ögat finns kvar. På pensionärens vis bestyr Birger i dag med än det ena, än det andra.

Hemma på Drumsö är Birger i sin rätta omgivning. Hyllan bakom honom pryds av en ståtlig rad standar och plaketter – allt tecken på den erkänsla som kommit honom till del i veteranarbetet, som livslång och aktiv medlem i olika brandkårer samt, sist och ingalunda minst, som sångarbroder i kören Frihetsbröderna.

Birger är en stark fosterländsk kännande man. Det ser man av de album med tidningsurklipp och bilder som han samlat på under ett långt liv.

Det hela börjar med Mannerheims ståtliga dagorder vid Vinterkrigets slut. En bror stupade i Östkarelen. En annan numera avliden bror var en i veteranarbetet ledande personlighet i Tammerfors.

Och nu är det alltså Birger Sjöholm, född 1910. Han växte upp i Dickursby där Stella Hansson var en av barndomsvännerna. Tycke uppstod som det heter. Redan 1932 gifte de sig.

Jag avtjänade då min värnplikt och fick endast 2 dygns permission för att gifta mig. På eget beväg tog jag ett par dygn till, men det blev inga följder, säger Birger skrattande.

Birger var kustartillerist. Följaktligen låg han under Vinterkriget ute på fortet i huvudstadens omgivning. På allvar smällde det första sommaren 1941 då menige Birger Sjöholm i juni drog i fält med IR24.

Stella och Birger Sjöholm deltar här i middagen efter distriktets 15-års jubileum 1982 på Finlandia huset.

Birger i frivilliga brandkårens paraduniform med bröstet fullt av utmärkelsetecken.

Birger Sjöholm framför hyllan med ståtlig rad av standar och plaketter. I handen det värdefullaste krigsveteranstandaret. Bild: Veikko Laakso

1941: Karelska näset och norra Aunus

Om sina minnen från kriget är Birger anspråkslös. Men vi får veta att han tillhörde I bataljonen av IR24, den bataljonen som först leddes av major Ragnar Hallbäck och senare av major Fredrik af Forselles. Birgers kompani var det tredje med Helsingebon Öyvind Örthén som chef.

Allt från början vid Miehkikälä ända ned till Syväjärvi på södra Karelska näset, nära Ino batterier, var det hårda duster. Övergången av Viborgska viken var besvärlig, minns Birger, den skedde med pontoner och landstigningsbåtar i hård eld. Några av pojkarna fick rentav simma iland. Så gick det vidare över Sommee-Portlampi mottin och den 11 september nådde man finska vikens kust.

Där drog vi första gången av stövlarna, säger Birger. En väl unnad viloperiod förestod före uppbrottet till Östkarelen.

Den 28 september startade vi till Aunus där det var hårda strider med svåra förluster för bataljonen vid Paatene-Seesjärvi och senare vid Karjalan Maaselkä. Det var alldeles förbannat kallt och dessutom rikligt med snö. Men framåt mot Murmanskbanan skulle vi.

För Birgers del tog det hela slut den 6 januari 1942 vid Liistepohja nära Suurlahti. Ett buskott fällde honom, med mödas kunde han krypa en bit bakåt innan kamrater från grannregementet räddade honom.

Ett farligt buskott

Buskott är allvarliga saker och har ofta dödlig påföljd. Men Birger hade tur som fördes till 8 divisionens fältsjukhus i Paatene, där den skickliga Borgåkirurgen Rolf Gullichsen tog hand om honom. En operation i Gullichsens förfarna händer räddade tydligen Birger.

Sedan följde nästan ett år på sjukhus i olika delar av landet. Endast den som själv legat sårad vet vad allt detta innebar för Birger. Ur minnet räknar han upp sjukhuset i Karhumäki, Petroskoi (det hette Äänislinna på den tiden), Björneborg, Helsingfors och Tammerfors och sedan igen i Helsingfors.

Hur många gånger läkarna stack kniven i Birger, som tidvis inte alls kunde inta föda, säger Birger inte. Men det torde ha varit flera gånger.

I december 1943 blev Birger sent omsider friskskriven, men samtidigt även förklarad oduglig till militärtjänst. Under sjukhusåren hade han haft tid att tänka på livet och döden. Som civil ville han till en början hämta andan och fundera på vad han skulle göra.

Sedan följde 18 år i speditiönsbranchen, i Merihuoltos tjänst. Därpå övertog han som egen företagare firman Meriselvitys på samma område. Där gick det bra, men 1977 lämnade Birger även det jobbet.

När föreningen Helsingfors Svenska Krigsveteraner grundades 1968 var Birger Sjöholm med nästan från börja. Han valdes till medlem av första styrelsen och 1972 blev han föreningens ordförande.

På den tiden började det i ganska liten skala, säger Birger. Det gällde även hela veterandistriktet där hans gamla regementskommendör, jägaröversten Berti Heinrichs var ordförande.

I Helsingfors var vi omkring 200 medlemmar när jag tog över. Det första jag gjorde var på basen av olika listor och förteckningar börja skriva till folk och uppmana dem att ansluta sig.

På så sätt växte föreningen snabbt. Vid senaste årsskiftet hade föreningen 1.098 medlemmar, i dag torde siffran ligga över 1.100.

Att leda en så här stor förening, med medlemmar spridda över hela staden och dess förorter, var inte så lätt.

Vi började med våra kamratluncher en gång i månaden, vilka alltid samlat talrikt med deltagare. Vi samlade in pengar för att stöda behövande kamrater, Vi gjorde resor tillsammans. Kort sagt, vi försökte på olika sätt främja sammanhållningen och bevara våra traditioner.

Här må inskjutas, att också hustrun Stella var från början aktivt med. Stella Sjöholm var åren 1977–87

ordförande i föreningens damkommitté inom Södra Finlands krigsveterandistrikt.

Hon har gjort mycket för oss veteraner.

Nu, när hon är svårt sjuk, är det Birgers tur att hjälpa henne..

"Brankare" och sångarbroder

Det var som sagt en högt förtjänt veteranbroder som i Uleåborg mottog förtjänstkorset. I sin egen förening har Birger avancerat från hedersmedlem och ordförande till hedersordförande. Den aktiva ledningen av föreningen lämnade han för ett år sedan.

Men denna pigga och energiska veteran har även varit aktiv brandman. I Helsingfors Frivilliga Brandkår var han i 15 år i befälsställning och slutade som vicekårschef.

Men vad vore livet utan trivsel i glada sångarbröders lag. Vid sidan av allt annat har Birger även hunnit med att i 24 år vara ordförande i kören Frihetsbröderna. Kvickt plockar han fram ytterligare ett minnesalbum, det som handlar om Frihetsbröderna. Här berättas i ord och bild om konserter, sångarresor inom och utom landet samt glada kamratfestere.

Ja, säger Birger till slut, visst har det blivit ett och annat. Huvudsaken för mig är att jag trivs med kamratskapet i alla dessa former, vare sig det gällt veteraner, "brankare" eller sångarbröder.

Vi krigsveteraner, som har trivts med Birger, gör honnör för denna aktiva kamrat som gjort så mycket för våra strävanden.

Göran Stjernschantz

(Artikeln är tidigare publicerad Veteranstidningen 1/1989)

Professor Stefan Forss (78) är en framstående forskare i försvars- och säkerhetspolitik med inriktning på kärnvapen och vapenkontroll. Han tjänstgjorde i 20 år vid nuvarande Teknologiska forskningscentralen VTT, Finlands civila motsvarighet till FOI, och därefter som ledande forskare vid Utrikesministeriet och Försvarshögskolan.

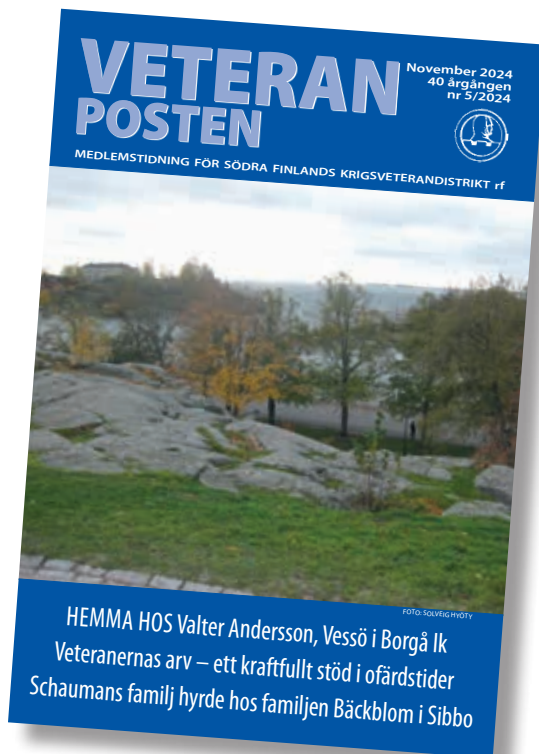
Forss är medlem i Finlands krigsvetenskapliga samfund och i Kungliga Krigsvetenskapsakademien i Sverige.

Stefan Forss har i många år starkt engagerat sig i krigsveteranernas verksamhet och i att hålla minnet av dessa mäns och kvinnors avgörande insatser för Finlands frihet och självständighet levande. Forss har sålunda tillsammans med krigsveteranen och journalisten/författaren Benedict Zilliachus skrivit manus till Åke Lindmans uppmärksammade filmer "Framom främsta linjen" (2004) och "Tali-Ihantala 1944 – Slaget om Finland" (2007).

Under Försättningskriget var Stefan Forss pappa Lars vicechef i Harry Järvs legendariska spanings- och stridspatrull, vars djärva insatser skildras i dessa två mycket uppskattade filmer.

Mycket läsvärd och tänkvärd artikel!

FV

Södra Finlands Krigsveterandistrikt rf upphör med sin nuvarande verksamhet

Distriktet "Södra" grundades 1967 så även flera av de föreningar som hör till distriktet i dag.

Flera av våra svenska föreningar tillkom med anledning av den dåvarande distriktsordföranden Bertil Heinrichs och verksamhetsledare Nils Mattsson, båda veteraner.

De reste omkring på landsbygden som handelsresande "från by till by" och talade för de svenska veteranernas sak. Flera av distriktets föreningar grundades då. Enligt distriktets historik..

Det har gjorts mycket för de svenska veteranerna under årens lopp. Filmen "Framom främsta linjen" inte att förglomma. Många svenska böcker har skrivits och distriktet och våra föreningar på lokalnivå har ordnat program för de svenska veteranerna och medlemmarna.

Nu fortsätter föreningar, kom-

Distriktets bordsstandar.

muner, församlingar och andra att komma ihåg våra svenska veteraner på lokal nivå. Det är ju på lokalnivå alla hjältegravar och minnesmärken finns.

Veteranposten har funnits i 40 år. Den kom till med stort motstånd av

en del föreningar som tyckte att den svenska texten kunde publiceras i Sotaveteraanilehti. Tanken var inte så lyckad, så det blev en egen tidning till slut.

Efter snart 25 år som verksamhetsledare för Distriktet riktar jag ett varmt tack till alla våra medlemsföreningar och dess medlemmar. Det har varit en hjärtesak för mig att hjälpa och ge råd.

Litet annorlunda än att skriva verksamhetsplaner, verksamhetsberättelser och annat som hört till.

Ett varmt tack till Gita i Ekenäs som gjort ombrytningen för Veteranposten i många år.

Ett stort tack även till förbundet (se nedan) som vi haft ett synnerligen gott samarbete med under alla dessa år.

ALLT HAR SIN TID!

Solveig Hyötö
verksamhetsledare

Suomen Sotaveteraaniliitto ry – Finlands Krigsveteranförbund rf upphör med sin verksamhet

Finlands Krigsveteranförbund upphör med sin nuvarande verksamhet 31.12.2024 men håller bokslutet öppet i sex månader, till juni för att få alla händelser medl. Det får man göra enligt lag och regler.

Sedan ansluter de sig till Tammenlehvän Perinneliitto- Traditionsförbundet Eklövet, som skall ta över. En del av förbundets nuvarande personal, (ca 5 personer) skall fortsätta att jobba för TAPE. De andra förbunden t.ex. Krigsinvalidernas Brödräfförbund planerar också för en avslutning nästa år.

Förbundets nuvarande ordföranden.
Från vänster, fullmäktigeordförande
Jukka Paarma och förbundsordförande
Erkki Heikkinen.

Sista ordet

Året som gick var omvälvande. Tunga orosmoln hänger över oss. Den djupa fred som så länge präglade mer än en generation finländare i vår trygga vrå i Europa är förbi. "Nu bör man vara stark – inte för att föra krig, utan för att undvika det", sa president Niinistö i augusti 2024. Natos nya generalsekreterare Mark Rutte underströk samma sak i sitt första linjetal i december 2024.

Ledarskapet i större länder i väst har dessvärre varit svagt. Man tog inte det ryska hotet på allvar på samma nyktra sätt som de baltiska länderna och Polen. Men även i Norden vaknade man till slut. Tillsammans kommer vår gemensamma roll inom försvarsalliansen Nato sannolikt att öka på bekostnad av tidigare större makter som halkat efter betänkligt i uppfattning, lägesbild och förmåga.

Anpassningen till den nya verkligheten är för många direkt obehaglig. Så traumatisk, faktiskt att man på sina håll hellre söker sig till verklighetsflykt som ett slags terapi. Vissa anser att vi måste arbeta mer för freden. Man slås av tanken att vi kanske själva bär på skuld och ett delansvar för att vår granne i öster med Niinistös ord lät masken falla och i strid mot alla internationella normer och regler som man själv godkänt satsade allt på ett ofattbart brutalt, imperialistiskt krig mot sitt brödrasfolk i avsikt att bryta ned och utplåna den ukrainska nationen. Till dem och alla som hellre vill ha eftergiftspolitik ("appeasement") mot Ryssland kan man påminna om Churchills ord om att de är just de som göder krokodilen i hopp om att bli uppätta sist. Fred och frihet försvaras inte med rädsla.

Under året som gick firade man olika historiska minnen. De allierade gjorde det i Normandie 80 år efter invasionen den 6 juni 1944, den som räddade halva Europa från att hamna under sovjetiskt styre. I vårt land uppmärksammade nationella media våra avgörande strider sommaren 1944. Det handlade ju

om en helt unik militärhistorisk prestation, att vårt lilla lands armé kunde som det enda i världen stoppa "den oövervinnerliga" Röda armén. Det hängde på håret, men insikten om hur stort detta var börjar sakta sjunka in även bland våra nya allierade.

Yle visade en serie högklassiga dokumentärer i repris som krigshistorikern, överste Matti Koskimaa gjorde i början av 2000-talet. I de programmen gav också kända finlandssvenskar lågmälda, sakliga vittnesmål om sina erfarenheter. Bland dem fanns journalisten/författaren Benedict Zilliacus, hans kollega på Hbl, redaktionschefen Karl-Gustav Lindman, industrimannen Erik "Nalle" Berner och professor Carl Erik Carlson.

På kulturområdet kunde man inte undvika att lyfta fram Väinö Linnas bok *Okänd soldat* som utkom 1954 och alltså hade 70 år på nacken. Filmen hade premiär följande år, Edvin Laine regisserade den praktiskt taget omgående – med boken nästan direkt som manus – och den blev med en gång en klassiker. Det har redan i decennier hört till vårt lands tradition att *Okänd soldat* visas i TV den 6 december. Under Finlands självständighetstid har nog ingen gett upphov till en sådan kulturell jordbävning, som Väinö Linna. Hans status i republiken cementerades slutgiltigt då torpartrilogin *Här under polstjärnan* utkom mellan 1959 och 1962.

Inför självständighetsdagen diskuterades *Okänd soldat* i Yles kulturprogram i TV och man gjorde också en lovvärd satsning genom att engagera bemärkta finländare och företrädare från olika områden till en maratonläsning där hela romanen framfördes. Finländarnas väldiga intresse för detta torde ha överraskat arrangörerna.

Resultatet blev brokigt. Diskussionsprogrammet avslöjade hur pinsamt lite yngre redaktörer och författare begriper om *Okänd soldat*s egentliga bakgrund och varför den i tiden fick sådan genomslagskraft. En ung dam medgav att hon som författare är avundsjuk

på Linna som fått en sådan plats på kulturens piedestal. Däremot tyckte hon det var konstigt att det tog honom tio år att utveckla idén och skriva romanen.

Man verkar inte förstå att det före Linna egentligen inte fanns något inhemskt verk i romanform av större skönlitterärt värde. Den värld som Linna presenterade om fortsättningskriget kom för många som en chock och den skiljde sig markant från den uppfattning man hade på hemmafronten, bland kritikerna och i media. Självfallet motsvarade den inte heller vår dåtida armés självbild.

Kritiken mot Linna var alltså inledningsvis hård. Hur kunde dessa disciplinslösa, motsträviga och råbarkade soldater som talade ett så vulgärt språk få en så dominerande roll. Linnas bild kunde helt enkelt inte vara sann. Med en sådan nidsbild till armé kunde Finland aldrig ha nått sådana resultat som man gjorde. Här var något fundamentalt fel, tänkte man. En recensent i Suomen Kuvalehti som hade hittat 224 svordomar i boken ansåg att Linna hade skildrat de sämsta elementen i Finlands armé.

På svenskspråkigt håll blev Harry Järv en av de första som kraftfullt försvarade Linna. Denne hade skrivit en sanningsenlig roman, en berättelse med fint utmejslade karaktärer och med en detaljerad bild av soldaternas livs- och dödsbetingelser, som gjorde verket till ett av de stora krigslitterära verken över huvud taget. (Den uppfattningen delas för övrigt numera också av kritiker i väst. Den första gedigna översättningen, *Unknown Soldiers*, utkom 2016.) Även stridsskildringarna var på en nivå man inte hade kunnat föreställa sig. Järv och Linna blev goda vänner även privat.

I ett föredrag på Runebergsfesten i Åbo 1980 tog Järv upp Linnas soldaters språk. ”Det som slog mig”, sa Järv, ”var att Linna på den här punkten var realistisk men åt motsatt håll. Språket var i verkligheten ännu rårare och mer onyanserat.” Samtidigt var det en säkerhetsventil. ”I den abnorma situation som ett krig innebär måste alla tänkbara skyddsmekanismer tillgripas. Att tvinga sig till ansvar. Att inte låtsas om faran, eller att möta den med ett skämt som förvisso alltid inte var subtila. Bortträngningen som kan se ut som känslökyla. Missnöje och kverulans: att avreagera sig på ”fosterlandet” och på ”herrarna” som hade satt i gång kriget och höll det i gång. Att gyckla med krigspropagandan som skulle stärka stridsmoralen, men som var så lätt att avslöja för en frontsoldat. ... Det var egentligen inte så allvarligt menat som det kunde låta. Det var mest munväder.”

Linnas finska kritiker var i sin tur präglade av en viss hurtfrisk uppfattning om kriget i Fänrik Ståls anda – om karikatyren tillåts. Men Järv visade med konkreta exempel just från Fänrik Ståls sägner – som

Varmt vpenbrödrskap efter kriget. Allan Finholm och Harry Järv i Stockholm den 21.8.2007.

Foto Göran Lillkåll.

han själv i skolan hade lärt sig nästan utantill utan att ta någon skada – att Linna i grund och botten har en djup underton i Runebergs anda som de helt missat.

Harry Järv förstod redan under kriget hur en ”sådan armé kunde ha så pass stora framgångar att – med Linnas ord – ”det lilla sega Finland kom i mål som god tvåa”.

Yles långa uppläsning av Okänd soldat lämnade en del övrigt att önska. Många läste upp texten monotont och oengagerat utan att egentligen förstå vad de läste. Försvarsmaktens tidigare kommandör, general Ari Puheloinen var undantaget som bekräftade regeln. Han hade begärt att få läsa upp den scen där regementets bästa soldat, den initiativrika, vakna och i strid extremt effektiva jordbrukaren från Näset, undersergeant Rokka skulle förhöras och eventuellt ställas inför krigsrätt för sin vägran att lyda en förödmjukande order.

Puheloinens uppläsning var föredömlig, klart artikulerad och fylld av inlevelse. Rokkas karelska dialekt, ingen obetydlig utmaning, kom flytande och lät helt äkta. Generalens motiv för valet av text var att han ville visa att armén också under kriget förmådde tumma på reglementen och regler då det fanns skäl därtill. Järvs relation till Sextiättans hårdföra, men högeffektiva kommandör, överste Alpo Marttinen ger ett praktexempel på detta från levande livet. Järv var som bekant ointresserad av formell disciplin, men tummade inte alls på den funktionella disciplinen som ju var central för soldaternas utsikter att genomföra uppdrag och överleva.

Marttinens och Järvs umgänge var överraskande civilt. Järv hälsade på Marttinen genom att skaka hand med honom, inte genom att göra honnör. Översten var mer stelt militär i sina vanor men gjorde inget nummer av Järvs maner. Den senare var faktiskt rätt nöjd över sin bataljonskommendörs omdöme om honom vid

Benedict Zilliacus och Stefan Forss på Krigsmuseet i Helsingfors i slutet av februari 2004.

Foto Mikael Nybacka, Hbl.

hemförlovningen senhösten 1944. "Löjtnant Järv är något omilitärisk till sin framtoning."

En sen regnig och blåsig kväll i augusti 1945 styrde Järv en motorbåt med överste Marttinen ombord från Vasa mot Umeå. Marttinen jagades av röda statspolisen och Mannerheim hade uppmanat honom att lämna landet, eftersom hans tjänster kunde behövas för att leda en motståndsrörelse ifall Finland trots allt skulle bli ockuperat. Stämningen i båten var tryckt och ingen var särskilt sugen på att konversera där ute i mörkret. Men plötsligt hörde Järv överstens fasta och klara stämma: "Ei, tämä ei nyt enää kelpaa. Minä olen Alpo." Så räckte Marttinen Järv handen och efter mer än tre års bekantskap och även kollegial vänskap var de nu du med varandra.

Författaren Benedict Zilliacus beskrev sina egna krigserfarenheter sakligt, avmätt, men även väldigt berörande. I sin bok *Bergets skugga* (1987) skriver han: "När kriget var där, kändes det viktigt att vara ett medlevande vittne". Det gjorde han som ung artilleriofficer och eldledare. Även han tvingades genomlida helvetet i Ihantala. Likt sina vapenbroder bidrog han då konkret till att man lyckades stoppa Röda armén där i Nordens största fältslag genom tiderna. Från sin eldledningspost i linjen kunde han likt andra eldledare kalla in massivt artilleristöd åt infanteristerna.

Finska artilleriet firade här sina största stunder och ryska källor vittnar om vilken skräck och fasa avfyrlingsljuden från de finska kanonerna gav upphov till i de ryska leden. Men Zilliacus berättade också om sin ångest då eldordern hade gått och han väntade på att se var granaterna skulle slå ned. Så mycket kunde gå fel och lättnaden var alltid enorm då granaterna träffade rätt. Det värsta som kunde hända var att han skulle ha skjutit för kort och granaterna träffat egna vapenbroder.

Zilliacus skriver om "kamratskapet, som kunde lysa

och värma. Kriget, något av det sämsta och ofruktbaraste människan kan hitta på och ställa till, kunde ur sin smuts och sitt blod pressa fram kristaller av uppbyggligt mänskligt beteende, av uppoffring och mod ... Det onda var stort, den tiden. Men det goda, där det kom fram, hade också sin egen storhet. ... Svek vi, skulle det vara slut med det Finland vi kunde älska och ville leva i."

I början av juli 2004 vallfärdade 3000 finländare till den lilla byn Ihantala, drygt tio kilometer norr om Viborg för att under anständiga former fira 60-årsminnet av dessa fruktansvärda, avgörande strider. De ryska myndigheterna var tillmötesgående, bilarna och bussarna kunde köra raka vägen genom tullen utan kontroll. Benedict Zilliacus kände ett direkt inre tvång att delta och ville ta sin sista chans att kanske få träffa sin trogna vapenbroder och stridsordonnans. Den ytterst berörande tillställningen förflöpte väl. Den civilklädda tidigare kommendören för Finlands försvarsmakt, general Jaakko Valtanen, höll ett pietetsfullt tal. Man kommer att tänka på sista versraden i "Den döende krigaren" i Fänrik Stål: "Vid graven hatar ingen mer."

Vad de finska veteranernas gärning innerst inne handlade om finns nedtecknat i lyrikern Lasse Heikkiläs dikt "Balladen om Ihantala", den sista i en diktsamling som utkom 2000 i Benedict Zilliacus tolkning:

Balladen om Ihantala

Och i dödens stund ges inte kön –
man älskar man
när jorden är idel fasa och dom.
Ett kött är de och en vilja:
håll ut, håll ut, håll ut
i eld, förödelse, utmattning, skräck.
De räcker ej varandra handen,
inte en kyssande mun,
likt pansarplåtar hopnitade är de,
hållfast kamratskap, se där deras kärlek.
I dödens stund ges intet ont,
ont är sveket, ont att ge efter utan att dö.
Och i dödens stund skiljes ej klass från klass –
man går samman med man
när jorden är idel fasa och dom.
Och enda bud och tanke är: håll ut, håll ut.
Ej sargar de varandra med spetsfundigheter:
varför och varthän och för vems skull.

Det har varit en glädje och ett hedersuppdrag att länge få skriva i Veteransposten. Veteranernas minne och gärning för Finlands folk kommer alltid att leva. Tack och farväl.

Stefan Forss

Här säljs

Svenska Krigsveteraners Stödstiftelses adresser

BORGÅ

Kondoleansadresser

Begravningsjänst P. Borg & Co, Fredsgatan 25, tfn 050 322 662
Begravn.byrå Nyman & Co Ab, Biskopsgatan 28 och
Fredsgatan 16

Christer Sundman, Ågatan 3, tfn 050 041 1479

Gratulationsadresser

Christer Sundman (se adress och tfn ovan).

EKENÅS

Kondoleansadresser

Werthmans Begravningsbyrå, Gustav Wasas gata 14, tfn 044 509 1818

ESBO-GRANKULLA

Kondoleans- och gratulationsadresser

Från distriktets kansli, tfn (09) 6127003

HELSINGFORS

Kondoleansadresser

Södra Finlands Krigsveterandistrikts kansli, Solveig Hyöty
Lilla Robertsgatan 14 B, 00120 Helsingfors (öppet kl.10–14)
tfn (09) 612 7003. Textservice med dator.

Gratulationsadresser samma som ovan

INGÅ

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Gunnel Öhman, Rauhalavägen 19, Ingå
tfn 040 705 5896

KARIS

Kondoleansadresser

Werthmans Begravningsbyrå, Köpmansgatan 18, tfn 044 509 1817

KIMITOÖN

Kondoleansadresser

Blomstertjänst Tiarella, Arkadiav. 3, tfn (02) 421 838
Blomsterbutik & Trädgård Järvinen, Nivelax, tfn (02) 427 063

KORPO-HOUTSKÄR-INIÖ

Kondoleansadresser

Anne Lindroos, Kittuisvägen 15, 21760 Houtskär,
tfn 0400 634 082

KYRKSLÄTT

Kondoleansadresser

Kyrkslätt Begravningsjänst, Volsvägen, 02400 Kyrkslätt
tfn (09) 298 8903

LAPPRÄSK

Kondoleansadresser

Västra Kymmene Andelsbank, Rauta-Järn Österholm

LILJENDAL

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Henry Nyström, Eskilomvägen 2, 07880 Liljendal
tfn 0400 304 645

LOVISA

Kondoleansadresser

Begr.byrå Andersson & Co. Ab, Alexandersg. 10
tfn (019) 532 850

Begr.byrå Lindqvist, Drottninggatan 17, tfn (019) 532 710

NAGU

Kondoleansadresser

Nagu Andelsbank, Nagu

PARGAS

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Blomsterhandel Garden-Center Teleflora
Runebergsgatan 1C, Pargas, tfn 02-458 36 66

PERNÅ

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Mikael Sjöholm, Schäsvägen 183, 07930 Pernå, tfn 040 581 7724

SIBBO

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Floranita, Centrumvägen 4, Söderkulla (endast kondoleansadresser)
Begravningsbyrå Grönroos, Stora Byvägen 19, tfn (09) 239 2688

SJUNDEÅ

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Kaj Rehnberg, tfn 050 511 2730

VANDA

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Distriktets kansli, Bangatan 1b, Solveig Hyöty, textservice med dator,
tfn 09 612 7003 (öppet 10–14)

ÅLAND

Kondoleansadresser

Ålandsbanken, Torggatan, Mariehamn, tfn (018) 29 011
Peter Brunila, Skarpansvägen 18, 22100 Mariehamn,
tfn 050 517 1145

Nocturne, Begravningsbyrå, Ekonomiegatan 1, tfn (018) 19207

Södra Finlands Krigsveterandistrikts medlemsföreningar

Borgånejdens Krigsveteraner r.f.

1. Carl-Johan Numelin, Gymnasiegatan 6 A 1, 06100 Borgå, tfn 0400 489 020
2. Christer Sundman, Ågatan 3 B 16, 06100 Borgå tfn. 0500 411 479

Ekenäsnejdens Krigsveteraner r.f.

1. Karl-Johan Söderholm, Väverigatan 10 A 3, 10600 Ekenäs, tfn 050 546 4833
2. Kaj Bergman, Östra Strandgatan 3, 10600 Ekenäs tfn 050 349 4421

Esbo-Grankulla Krigsveteraner r.f.

1. Ulf Johansson, Bodomvägen 8, 02940 Esbo tfn 0400 520 802
2. Ilse Vaenerberg, Gröndalsstranden 21, 02710 Esbo tfn 050 554 4806

Hangöudds Krigsveteraner r.f.

1. Inger Nordman, Skepparegatan 49, 10940 Hangö tfn 050 586 9377
2. Hilding Wikström, Gröndalungsgatan 5 A 2, 10600 Ekenäs, tfn 0400 965 986

Helsingfors Svenska Krigsveteraner r.f.

1. Johan Berghem, Bangatan 1 b A 6, 00120 Helsingfors, (kansliet) tfn 050 550 5627
2. Markus Liesalho, Bangatan 1 b A 6, 00120 Helsingfors, (kansliet) tfn 0400 421 002

Ingå Krigsveteraner r.f.

1. Frank Lindqvist, Bollstavägen 4 A 7, 10210 Ingå tfn 040 729 4039
2. Gunnel Öhman, Rauhalavägen 19, 10210 Ingå tfn 040 705 5896

Karis Krigsveteraner r.f.

1. Björn Lindroos, Soltunavägen 59, 10420 Skuru, tfn 0400 906 599
2. Sune Törnqvist, Strandvägen 3 B3, 10420 Skuru, tfn 050 356 6066

Kimitoöns Krigsveteraner r.f.

1. Ralf Ginman, Kapellbacksvägen 4 C3, 25870 Dragsfjärd, tfn 050 050 7526
2. Kerstin Drugge, Nämdeamansvägen 8, 25700 Kimito tfn 040 750 3905

Korpo-Houtskär-Iniö Krigsveteraner r.f.

1. Christer Friis, Näsbyvägen 216, 21760 Houtskär tfn 040 573 2088
2. Anne Lindroos, Kittuisvägen 15, 21760 Houtskär

Kyrksläotts Krigsveteran- och Traditionsförening r.f.

1. Henrik Nordell, Brovägen 1, 02480 Kyrkslätt, tfn 040 830 1641
2. Nils Wallenius, Vallbergavägen 11, 02420 Jorvas tfn 050 566 4529

Lapträsk Krigsveteraner r.f.

1. Kenneth Levin, Ängsvägen 5, 07800 Lapträsk tfn 040 517 7002
2. Åke Nybondas, Jossasvägen 3, 07970 Strömfors, tfn 044 0713 526

Liljendal Krigsveteraner r.f.

1. Tom Liljestränd, Veckum A 7, 07880 Liljendal tfn 0400 496 206
2. Bror Wahlroos, Stuvusvägen 39, 07880 Liljendal tfn 050 341 5130

Lovisanejdens Krigsveteraner r.f.

1. Håkan Karlsson, Kuhlefeltsgatan 27, 07900 Lovisa, (019) 518 160, 0400 305 712
2. Susanne Skogberg, Vallgatan 2, 07900 Lovisa, tfn 040 540 0883

Nagu Krigsveteraner r.f.

1. Eugen Friman, Skärgårdsvägen 5226, 21670 Nagu tfn 0400 532 635
2. Fred Sundén, Skeppsredarvägen 8, 21660 Nagu tfn 040 545 6949

Pargas Krigsveteraner r.f.

1. Stig-Göran Byskata, Ramsövägen 57, 21600 Pargas tfn 040 541 3689
2. Gustav Sundström, Kvarnbacksvägen 8, 21600 Pargas tfn 050 505 1522

Pernå Krigsveteraner r.f.

1. Ilkka Relander, Pitkäpäävägen 297, 07930 Pernå tfn 050 536 3807
2. Göran Furu, Söderkullavägen 149, 07740 Gammelby, tfn 0400 717 429

Sibbo Krigsveteraner r.f.

1. Lars Björkell, Hindsbyvägen 373, 04130 Sibbo tfn 040 551 45662
2. Hans-Peter Lindgren, Jokivarsivägen 95, 04130 Sibbo, tfn 040 061 1582

Sjundeå Krigsveteraner r.f.

1. Lars-Erik Möller, Hallonnäsgatan 10 B 74, 00210 Helsingfors, tfn 0400 609 173
2. Gunilla Smeds, Järgargatan 4, 10650 Ekenäs tfn 040 760 2506

Snappertuna Krigsveteraner r.f.

1. Rabbe Kajander, Horsbäckvägen 134 A, 10600 Ekenäs, tfn 040 502 9495
2. Petra Fagerström, Grävlingsvägen 8, 10620 Ekenäs tfn 040 748 1590

Vanda Krigsveteraner r.f.

1. Astrid Nurmivaara, Handelskepparvägen 8, 01670 Vanda, tfn 050 438 5354
2. Tom Nederström, Storkporten 4 A 8, 02620 Esbo, tfn 040 504 3385

Krigsveteranerna på Åland r.f.

1. Ann-Gerd Steinby, Kapstensgatan 4, 22100 Mariehamn tfn 0457 313 5833
2. Bjarne Pettersson, Skarpansvägen 21 A 5, 22100 Mariehamn, tfn 045 7595 8315

Förklaring: 1 = ordförande
2 = sekreterare

Södra Finlands Krigsveterandistrikt r.f.

Ordförande Carl-Johan Numelin, Gymnasiegatan 6 A 1, 06100 Borgå
tfn 0400 489 020 e-post cj.numelin@kolumbus.fi

Verksamhetsledare Solveig Hyöty
Kansli kl. 10–14, tfn (09) 612 7003
Bangatan 1 b A 6, 00120 Helsingfors
e-post: sodrafinlands.kvd@сотаветеранлиitto.fi

Veteranposten
tfn (09) 612 7003

Listan är uppdaterad i december 2024.

Medlemsstatistik 16.12.2024

Södra Finlands Krigsveterandistrikts medlemsföreningars statistik ser ni här nedan. Senast publicerades statistiken i juni 2024 i denna tidning. Så här är läget i 21 föreningar i dag:

8 st föreningar fortsätter som traditionsföreningar: Borgånejden, Helsingfors, Ingå, Kyrkslätt, Lappträsk, Sibbo, Vanda och Åland.

5 st föreningar upphör helt: Esbo-Grankulla, Kimitoön, Korpo-Houtskär-Iniö, Nagu och Pargas.

5 st föreningar ansluter sig till ”Västnylands tradi-

tionsförening för krigsveteraner”. Hangö, Snappertuna, Karis och Sjundeå.

3 st föreningar planerar ännu: Lovisanejden, Pernå och Liljendal.

Solveig Hyöty

Södra Finlands Krigsveterandistrikts föreningars medlemsantal och dess fördelning i olika grupper

3 = maka till veteran 4 = veteranänka 5 = frimedlem (frontveteran, frontsystemer)
6 = hedersmedlem 8 = stödande medlem 20 = medlem i utlandet

								Totalt	Totalt
		3.	4.	5.	6.	8.	20.	2024	2024
Borgånejden			18	2		293	2	313	346
Ekenäsnejden		1	26	4		136		167	168
Esbo-Grankulla		1	13	7	1	63	1	86	86
Hangöudd			4	1		8		13	13
Helsingfors		1	19	19		148		187	199
Ingå			7	2		73		82	84
Karis			9			12		21	23
Kimitoön		1	3			52		56	60
Korpo-Houtsk.-iniö			11			26		30	30
Kyrkslätt			11	1	1	126		139	143
Lappträsk			1	1		118	3	122	130
Liljendal			4			82		86	88
Lovisanejden			3	1		63		67	69
Pargas		1	6	1		37	1	46	49
Pernå			4			46		50	50
Sibbo			13	1		190		204	207
Sjundeå			2			75	1	78	89
Snappertuna			5			37		42	43
Vanda		1	8			49		58	61
Åland			4	4		170	1	179	180
TOTALT		6	180	49	2	1910	9	2070	2158

FRÅN VETERANTID TILL TRADITIONSTID

I årsskiftet 2024–2025 når en epok sin ände. Finlands Krigsveteranförbund avslutar sin verksamhet. Tidpunkten är vald att sammanfalla med att ännu levande krigsveteraner från den sista fullt mobiliserade beväringstågningen i våra krig 1939–45 fyller 100 år. Ännu lever ca 1 500 bärare av hederstecknet Eklövet, samt ca 4 500 hustrur och änkor till dem. Krigsveteranförbundet grundades 1957 av krigsveteraner för krigsveteraner. Förbundet och dess distrikt med sina medlemsföreningar har under sin nästan 70-åriga verksamhet gjort en gedigen insats i veteranernas sak, både ekonomiskt och genom att bidra till att upprätthålla den känsla av gemenskap som Finlands ödesår skapade hos dem som var med och försvarade landets självständighet.

Krigsveteranernas vilja

Krigsveteranförbundets verksamhet upprätthölls länge av veteranerna själva. Dessa insåg dock att tiden skulle ha sin gång och att verksamheten, om den skulle ha en fortsättning, måste överföras på yngre krafter. Krigsveteranförbundet beslöt därför på sitt förbundsmöte 2003 att tillsammans med Frontveteranförbundet, Krigsinvalidernas Brödraförbund och Rintamanaisten Liitto ("Kvinnor vid fronten") bilda en ny organisation, Tammenlehdän Perinneliitto – Traditionsförbunden Eklövet, att inom ca 20 år ta över verksamheten. Den primära uppgiften skulle fortsättningsvis vara att bevaka krigsveteranernas samt deras hustrurs och änkors intressen. I övrigt skulle uppgiften allt mer bli att till nya generationer finländare föra vidare berättelsen om krigsveteranernas och hela samhällets insats under krigsåren. Det är viktigt att observera att Traditionsförbundet Eklövet uttryckligen återspeglar krigsveteranernas vilja.

En del av det finländska kulturarvet

Statsrådets kansli tillsatte i början av 20-talet en arbetsgrupp, med bred samhällslig representation, för att begrunda hur krigsårens traditioner och värderingar på bästa sätt kunde förvaltas. Arbetsgruppen presenterade

sin rapport i mars 2023. Kontentan var att "traditionsarbetet kring våra krig 1939–45 är en väsentlig del av det finländska kulturarvet." Det måste ses som ett starkt ställningstagande som lyfte upp traditionsarbetet till en nationell angelägenhet. Budgetmedel skulle anslås inom Försvarsministeriets budgetmoment. Som koordinator av traditionsarbetet och stödet till krigsveteraner, hustrur och änkor, stod Traditionsförbundet Eklövet som den självklara partnern till ministeriet.

En övergång från veteran tid till traditionstid skulle föra med sig organisatoriska förändringar. Traditionsverksamheten skulle till sin omfattning vara mindre och till stor del annorlunda till sitt innehåll än föregångarens. Krigsveteranförbundet med sina regionala distrikt och lokala veteranföreningar representerade en oändamålsenlig organisation i en ny verklighet. Modellen skulle i stället vara att de ca 25 gamla distrikten skulle ombildas till traditionsföreningar. Distriktens lokala registrerade medlemsföreningar skulle upplösas sig och medlemmarna rekommenderas personmedlemskap i de nybildade distriktsföreningarna. I stället för de tidigare lokala föreningarna skulle de regionala traditionsföreningarna bilda lokala avdelningar. Syftet med omorganiseringen var att minska byråkratin överlag, samtidigt som man markerade att traditionsverksamheten väldigt långt är lokal.

Traditionsföreningen Eklövet i Södra Finland r.f.

Även inom Södra Finlands Krigsveterandistrikt har vi fört diskussion om distriktets fortsättning i traditionstiden. Ett antal förfrågningar har under de senaste åren skickats till medlemsföreningarna. Dessutom har förslag till nya stadgar cirkulerat för kommentarer. I svaren på förfrågningarna har alltid en klar majoritet av föreningarna önskat att det egna distriktet skall bestå i någon form. På basen av den viljeytringen har styrelsen och dess arbetsutskott har jobbat vidare. Vid distriktets höstmöte 26.11 beslöts slutligen i andra behandling att distriktet fr.o.m. årsskiftet övergår till

traditionsförening under namnet Traditionsföreningen Eklövet i Södra Finland r.f. På samma sätt godkändes nya stadgar och att föreningen ansöker om medlemskap i Traditionsförbundet Eklövet. Nyval förrättades inte utan beslöts att den sittande styrelsens mandat förlängs till årsmötet, som enligt de nya stadgarna bör hållas före utgången av april 2025.

Vi har i våra diskussioner med Traditionsförbundet framhållit att ett ombildande av vårt distrikt till en enda traditionsförening med verksamhet från Lovisa till Åland knappast låter sig förverkligas. Vi har uttryckt en önskan om att kunna fortsätta med nuvarande organisationsmodell, vilket förbundet har gått med på. Vi talar alltså om en svenskspråkig samlösning. Vår traditionsförening förblir i första hand en föreningarnas förening, fastän det nya upplägget också tillåter personmedlemskap. Eftersom det gamla distriktet och den nya traditionsföreningen är en och samma förening, fortsätter de nuvarande distriktsanslutna veteranföreningarna automatiskt som medlemmar. Det förutsätter att dessa, om så inte redan har skett, ombildas till traditionsföreningar. De krigsveteranförningar som, t.ex. p.g.a. upplösning, inte önskar fortsatt medlemskap, bör meddela om utträde.

En ny profil åt vår förening

Verksamheten 2025 kommer att bestå av två faser. De inledande månaderna, fram till senast slutet av april, kommer att handla om att lägga ner den nuvarande verksamheten. Du håller det sista numret av medlems-tidningen Veteranposten i din hand. Kontoret på Lilla Robertsgatan läggs ned så snart det är praktiskt möjligt. Verksamhetsledarämbetet läggs ned enligt särskild tidsplan. Det kommer inte att finnas samma ekonomiska verksamhetsförutsättningar som förr.

Ett valutskott, där åtminstone de stora medlemsföreningarna är representerade, bildas enligt höstmötets beslut. Vi söker en liten operativ styrelse, ordförande, vice-, sekreterare, skattmästare och någon till. Det är skäl att notera att det inte finns någon "distriktsreserv" vad gäller personresurser. Dessa bör komma från medlemsföreningarna.

I den andra fasen gäller det att hitta en ny profil åt föreningen. Hedersuppgiften är att stöda medlemsföreningarnas hedersmedlemmar samt deras änkor och hustrur. Traditionsförbundet Eklövet kommer att liksom Krigsveteranförbundet ha en socialsekreterare, som koordinerar visst statsstöd. Tillräcklig beredskap att hantera stödfrågorna i vår förening bör säkras. Vi

dare bör vår förening förankras i Eklövshelheten. En styrelseplats i Traditionsförbundet skulle vara naturlig för att vi skall kunna slå vakt om det svenskspråkiga elementet verksamheten.

Man har från Traditionsförbundets sida, som undantag från huvudregeln, lovat oss samma medlemsservice som nu. Nya rutiner måste ändå byggas upp eftersom vi inte kommer att ha ett kansli till vårt förfogande.

Hur skall kontakten till medlemmarna upprätthållas då vi inte har en egen medlemstidning? En hemsida skall säkert kunna upprättas på nätet, inom Traditionsförbundet Eklövets portal eller fristående. Eventuellt kunde en enklare medlemstidning – informationsbrev, med 1 till 2 nummer per år åstadkommas.

Skall vår traditionsförening ha en fast adress? Det kunde vara möjligt att ha ett gemensamt kontorsutrymme med ideellt närstående föreningar.

Genom medlemskap i Traditionsförbundet Eklövet kan vår förening räkna med ett mindre månatligt bidrag för verksamhet. Bidraget härstammar från statsbudgeten. Dessa medel kan disponeras, t.ex. för information, delade kansliutrymmen, kanske timavlöning. Traditionsföreningens verksamhet kommer främst att bero på vilka personresurser den får.

Är traditionsarbetet viktigt?

Varför då allt detta väsen om traditionstiden? Räcker det inte med att våra föreningar säkrar framtida regelbundna kransnedläggningar vid hjältegravar och minnesmärken? Dessa uppvaktningar är visserligen värdiga och viktiga, men kanske inte tillräckliga för att föra berättelsen om våra krig 1939–1945 vidare till kommande generationer. Traditionsförbundet Eklövet uttrycker i sitt material saken med följande ord: "Traditionsarbetet kring våra krig 1939–1945 stärker nationens självkänsla och hjälper nuvarande och kommande generationer att inse betydelsen av den kamp som fördes för Finlands självständighet."

Det är i skrivande stund svårt att säga hur den framtida traditionsverksamheten kommer att utforma sig. Kommer engagemanget att bli stort eller mera anspråkslöst? Kommer traditionsförbund och traditionsföreningar att lyckas med ett nödvändigt generationsskifte, från veteranernas barn till yngre årgångar? Det är under alla omständigheter viktigt att den svenskspråkiga rösten hörs i denna nationella angelägenhet!! Det är vi skyldiga våra svenskspråkiga krigsveteraner.

6.12.2024 / Johan Berghem

Soldatgossen 6/-24

Östnyland:
Raseborg:

Bertel Rosenström, Estgubbens väg 30, 06950 Emsalö, tfn 040 878 1639
Karl E. Åberg, Storkyrkovägen 61 C 7, 10210 Ingå, tfn 0400 405 007

Medlemsinformation för
Östnylands och Raseborgs
soldatgosse- och flicklotte-
gillen.

Trettio år med traditionsgillen för soldatgossar och flicklottor

De första traditionsgillena för soldatgossar och flicklottor grundades 1995, för 30 år sedan. Allt sedan de första åren har gillena haft en synlig plattform utåt tack vare spaltutrymmet i varje nummer av Veteranposten.

Under åren blev det en tradition att när följande nummer av tidningen planerades ringde redaktören Solveig Hyöty upp och påminde gillena med frågan: vad har ni att informera om i det kommande numret? Hon har varit mån om att gillena utnyttjade sitt utrymme och förde fram frågor som varit aktuella, eftersom de har betalat en summa för sin spalt.

I tidningen har bland annat uppmärksammats tillkomsten och utgivning 1998 av historiken om Finlandssvenska soldatgossar och flicklottor i Nyland, Åboland och på Åland, ett gediget arbete av Arvid Eklund i Borgå. Resultatet blev en bok på mer än 300 sidor med titeln *För hembygd och fosterland*. Där redogör författaren för organisationens uppbyggnad från dess början under de tidiga självständighetsåren med den tidens pojkavdelningar inom skyddskåren, liksom senare skeden då flicklottorna kom med, liksom aktiviteten under krigsåren fram till verksamhetens upphörande efter vapenstillståndet 1944.

Därefter följde så den 50 år långa pausen till 1995 då Samorganisationen för traditionsgillena bildades, och då också flicklottorna sedan kom med i gillena 1999.

Andra återkommande inslag i tidningen har varit redogörelser för de årliga mästerskapen i luftgevärsskytte som turnerat mellan landskapen och samlat ett stort antal deltagare, liksom man berättat om gillenas

Stig Sandström (t.h.) var ordförande i samorganisationen för sydkustens gillen som gav ut dess historik. Han gratuleras av Stig Andersson, sedermera hedersordförande i det östnyländska gillet.

jubileumsträffar, olika möten, sommarsamlingar och övriga aktiviteter.

Det faktum att det har redogjorts för gillenas verksamhet i Veteranposten har bidragit till att många människor har uppmärksammat att det överhuvudtaget har funnits flicklottor och soldatgossar i Finland, ungdomar som med sina insatser i olika uppgifter i hembygden bidrog till att avlasta de stridande vid fronten.

De vilka var aktiva då det begav sig och som ännu finns ibland oss hoppas att dessa insatser blir ihågkomna inom de traditionsföreningar som nu har bildats.

Bertel Rosenström

Högtidliga Veteransånger på skiva

CD-skiva
10 €

Under de senaste åren har det skapats en del nya veteransånger. Några av dem har översatts till svenska. På skivan Veteranens kvällssång sjunger MM:s seniorkör under **Gunnar Döragrips** ledning. Veteranens kvällssång, Hembygdens vakt, Jag såg ett tåg, Farväl till en veteranbroder och Veteranens aftonsång.

Med finns också de "klassiska" inspelningarna av Veteranens aftonsång och Hembygdens vakt med Kadettkören och Helsingfors Garnisons Musikkår under **Teuvo Laines** ledning – med **Henrik Lamberg** och **Tom Nyman** som solister.

Skivan utkom år 2008. Utgivare var Okay's Musik Ab med framtidne Åke Grandell i spetsen. Enligt hans önskan skall avkastningen gå till arbetet för de svenskspråkiga krigsveteranerna.

CD-skivan kan beställas från **Södra Finlands Krigsveterandistrikt** tfn 09-6127003. **Pris 10 euro + porto.**

"FRAMTIDEN I LOVISANEJDEN"

Lovisanejdens Krigsveteraner har under året som gått förberett en övergång till traditionstiden.

Vid höstmötet i november upphörde Lovisanejdens Krigsveteraner med sin verksamhet och en ny förening med namnet Veterantraditionsföreningen i Lovisanejden bildades.

Traditionsföreningen skall bevara och föra de traditioner och värden vidare som veteranerna från våra krig 1939–1945 har skapat.

Vi skall fungera som samordnare och verkställare för traditionsarbetet i Lovisanejden. Vi har tänkt att föreningen kan vara medlem i en takorganisation för svenskspråkiga traditionsföreningar i Södra Finland om en sådan bildas och den vägen kunde vi vara medlem i Eklövsförbundet.

Lovisanejdens Krigsveteraner r.f.
Håkan Karlsson
ordförande

Kimitoöns Krigsveteraner r.f. avslutar sin verksamhet den 31.12. 2024.

Orsaken är minskat medlemsantal samt att **Södra Finlands Krigsveterandistrikt r.f.** upphör med sin verksamhet.

Uppvaktningen vid hjältegravarna kommer att skötas av Kimitoöns kommun och församling.

Veteranstenen vid Sagalund sköts om av Sagalunds museum.

Styrelsen riktar ett stort tack till medlemmarna för visat intresse under många år.

Styrelsen

Lappträsk Krigsveteraner r.f. fortsätter som medlem i **Södra Finlands Krigsveterandistrikt r.f.** till slutet av detta år varefter vår förening frigör sig från distriktets medlemskap. Lappträsk Krigsveteraner r.f. fortsätter i egen regi så länge vi har en krigsveteran kvar som medlem i föreningen. Därefter görs nya beslut.

Tack för gott samarbete och lycka till med den nya traditionsföreningen.

Lappträsk Krigsveterander r.f.

Vi gratulerar följande medlemmar i föreningen:

Borgånejdens Krigsveteraner rf

101 år

3.1. Gustafsson Anna-Lisa

100 år

18.1. Johansson Eva Brita

90 år

11.1. Lindholm Dagny Alice

85 år

19.2. Nyholm Bertel

80 år

5.1. Brunberg Sinikka

75 år

11.1. Wikholm Henry

30.1. Sjöström Bo

70 år

3.1. Malin Stefan

4.1. Ekholm Leif

2.2. Blomqvist Per

Ekenäsnejdens Krigsveteraner rf

100 år

15.2. Rosenqvist Börje

95 år

29.1. Degerlund Margareta

6.2. Fredriksson Viva

90 år

20.2. Grönvall Daisy

85 år

30.1. Rosenius Maria

80 år

7.2. Holm Gunnar

70 år

11.1. Gröning Guy

Esbo-Grankulla Krigsveteraner rf

101 år

10.2. Winqvist Olavi

90 år

15.1. Tupola-Savonius Carita

85 år

14.1. Ahokainen Sinikka

Helsingfors svenska Krigsveteraner rf

70 år

5.1. Nysten Henrik

Ingå Krigsveteraner rf

95 år

27.1. Askolin Snöfrid

85 år

11.2. Wester Bengt

80 år

18.2. Wasström Göran

75 år

15.1. Flemmich Lars-Erik

Karis Krigsveteraner rf

95 år

4.2. Törnqvist Brita

85 år

19.1. Lindroos Björn

Kimitoöns Krigsveteraner rf

90 år

7.2. Nyberg Lisbeth

80 år

4.1. Wendt Von Gösta

75 år

12.2. Fabiansson Hans

Korpo-Houtskär-Iniö Krigsveteraner rf

90 år

3.1. Karlsson Algot

75 år

30.1. Lindroos Anne

Kyrklätt Krigsveteraner rf

90 år

28.2. Lindholm Benita

85 år

30.1. Koivumäki Birgitta

25.2. Holmström Märta

70 år

8.2. Malmström Anders

Lapträsk Krigsveteraner rf

107 år

24.1. Wallen Verner

85 år

18.2. Antas Bengt

80 år

5.2. Slätis Jan-Erik

23.2. Grevberg Ralf

75 år

13.2. Gammals Erik

70 år

3.2. Fronden Sten

Liljendal Krigsveteraner rf

90 år

10.2. Broman Bo

Lovisanejdens Krigsveteraner rf

75 år

24.2. Holm Maj-Len

Pargas Krigsveteraner rf

85 år

19.2. Friman Alf

Pernå Krigsveteraner rf

102 år

27.1. Felixsson Elisabet

75 år

17.1. Eriksson Edgar

70 år

24.2. Karlsson Karl-Johan

Sibbo Krigsveteraner rf

85 år

17.1. Lönnberg Stig-Erik

19.1. Löfman Anja

Sjundeå Krigsveteraner rf

75 år

12.1. Sohlberg Bengt

Gratulationsadress 10 €
TEXTSERVICE, postas direkt till mottagaren, på begäran.

Adresserna kan beställas från

**Södra Finlands
Krigsveterandistrikt r.f.**

Kansliet öppet

kl. 10.00–14.00

Lilla Robertsgatan 14 B, 00120 Helsingfors

tfn (09) 612 7003

**Snappertuna
Krigsveteraner rf**

95 år
27.2. Nyberg Carita

**Krigsveteranerna
på Åland rf**

90 år
14.1. Andersson Sixten
85 år
5.2. Boijer Inga
75 år
13.1. Gustavsson Mona
70 år
15.1. Gustavsson Lita
22.1. Friman Gerts

Finland 100 år

Köp det dekorativa ljuset

1917–2017
som minne eller gåva

(Finns även utan årtal att få.)

Ljuset kan beställas från distriktet tfn 09-612 7003

Pris: 10 euro/st + porto (Ljuset är 11,5 cm högt)

BORGÅNEJDENS KRIGSVETERANER R.F.

29.1 Månadslunch med föredrag på Borgå folkakademi kl. 12.30.

Följ med föreningspalten i Borgåbladet.

HELSINGFORS SVENSKA KRIGSVETERANER R.F.

13.1 Månadslunch på Restaurang Tekniska, Eriks-
gatan 2.
Föredrag av Fanbärarens chefredaktör Ted Urho.

KYRKSLÄTTS KRIGSVETERAN- OCH TRADITIONSFÖRENING R.F.

14.1 Månadsträff kl 13.30 i servicecentralen, Rågrän-
den 3. Pepita Ehrnroth-Jokinen har lovat berätta
om Lottaverksamheten i Kyrkslätt under krigen.

11.2 Månadsträff kl 13.30 i Servicecentralen, Rågrän-
den 3. Traktering

11.3 Föreningens vårmöte kl 13.30 i servicecentra-
len, Rågränden 3, Traktering.

13.3 Kransnedläggning vid hjältegravarna till minnet
av vinterkrigets slut. Tidpunkten ännu öppen.

För tilläggsinformation se annonser i Kirkkonummen
Sanomat och föreningens hemsida www.kyrkslattskrigsveteranochtraditions.fi

SIBBO KRIGSVETERANER R.F.

4.2 Månadslunch på Servicehuset Linda i
Söderkulla.

GLÖM OSS INTE

ESBO-GRANKULLA KRIGSVETERANER BERÄTTAR

Anses vara den bästa krigs-
minnesbok som utkommit i
Finland. Trycktes i 3000 ex
varav tusen gick till Sverige.
Ett 20-tal böcker finns kvar.
Priset är 20e + porto.

Ring 0400-520 802
Skynda på!

Utgiven av:
Esbo-Grankulla krigsveteraner

**KÖP
BOKEN!**

Anekdoter

Ett liv utan sorg är som en målning utan skugga.

Man får starkare ben i uppförsbacke.

*Su fler lagar och förordningar,
desto fler tjuvar och banditer.*

*Vilken dumbom som helst kan möta en kris –
det är det dagliga livet som tröttar ut en.*

*En vana kan bortförklaras som något man bara gör
utan att tänka närmare på det.*

*När du har en plan lugnar sig dina tankar och du
sover bättre.*

*Hunden är den enda som kommer att älska dig mer
än han älskar sig själv.*

Bolsjevismens svurne fiende

Den röda tråden i Mannerheims livsgärning var kampen mot bolsjevismen. Han insåg tidigt att Lenins regim var en dödlig fara och försökte åren 1917–1919 upprepade gånger genom vädjanden till världskrigets segrarmakter åstadkomma ett fälttåg mot S:t Petersburg.

Han hade under dessa år själv med finska armén kunnat erövra staden. Maningarna om ett ingripande mot de röda i Ryssland klingade dock för döva öron.

Henrik Ekberg skriver om detta och om Mannerheims fängslade liv från vaggan till graven i detta nyutkomna storverk.

Sidantal: 640 sidor

Författare: Henrik Ekberg

Tryck: Oy Nordprint Ab, 2022

Pris: 25 euro + porto

Boken kan köpas från **Södra Finlands Krigsveterandistrikt**, tfn 09-612 7003

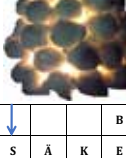
Är Du intresserad av våra Veteraner och av med- lemskap i kommande traditionsföreningar?

Kom i så fall med som understödande medlem i en veteranförening.

Se kontaktuppgifter på följande sida.

Kontakta en veteranförening på orten
där du bor eller Distriktet.

Lösning & vinnare Veterankryss 5/24

																				P		U	RHS 2024
							L	Y	K	T	A	A	A										
							A	S	P	L	Ö	V	S										
							G	A	T	A	*	U	S										
							A	R	*	G	I	N											
							D	*	S	T	R	Ö											
							M	B	O	*	R	B											
							P	R	O	C	E	T	O										
							R	O	C	K	B	A	L										
							L	I	R	K	A	U	L										
							*	D	I	L	S	M	A										
							D	E	K	A	L	I	R										
							G	R	A	N	*	Ö	L										
							E	*	D	O	V	*	S										
							N	Y	S	T	E	K	T										
							K	A	L	L	U	R	S										
							N	E	A	R	V	*	P										
							I	*	G	*	A	*	U										
							O	N	E	*	O	R	P										
RHS 2024							G	V	Ä	R	M	E	RHS 2024										

Bland dem som skickat in rätt lösning lottas det ut bokpris.

Den här gången heter vinnarna:

Håkan Forsten, Kyrkslätt och Rea Karlsson, Korpo

Kom med som understödande medlem i en veteran-traditionsförening!

Kontakta gärna någon av följande föreningar:

- Borgånejdens Krigsveteraner rf**
sekr. Christer Sundman, tfn 0500 411 479
- Ekenäsnejdens Krigsveteraner rf**
sekr. Kaj Bergman, tfn 050 349 4421
- Esbo-Grankulla Krigsveteraner rf**
sekr. Ilse Vaenerberg, tfn 050 554 4806
- Hangöudds Krigsveteraner rf**
sekr. Hilding Wikström, tfn 0400 965 986
- Helsingfors Svenska Krigsveteraner rf**
sekr. Markus Liesalho tfn 0400 421 002
- Ingå Krigsveteraner rf**
sekr. Gunnel Öhman tfn 040 705 5896
- Karis Krigsveteraner rf**
sekr. Sune Törnqvist, tfn 050 356 6066
- Kimitoöns Krigsveteraner rf**
sekr. Kerstin Drugge, tfn 040 750 3905
- Korpo-Houtskär-Iniö Krigsveteraner rf**
sekr. Anne Lindroos, tfn 0400 634 082
- Kyrksläatts Krigsveteran- och Traditionsförening rf**
sekr. Nils Wallenius, tfn (09) 297 0246
- Lapträsk Krigsveteraner rf**
sekr. Åke Nybondas tfn 044 0713 526
- Liljendal Krigsveteraner rf**
sekr. Bror Wahlroos, tfn 050 341 5130
- Lovisanejdens Krigsveteraner rf**
sekr. Susanne Skogberg, tfn 040 540 0883
- Nagu Krigsveteraner rf**
sekr. Fred Sundén, tfn 040 545 6949

- Pargas Krigsveteraner rf**
sekr. Gustav Sundström, tfn 050 505 1522
- Pernå Krigsveteraner rf**
sekr. Göran Furu, tfn 0400 717 429
- Sibbo Krigsveteraner rf**
sekr. Hans-Peter Lindgren tfn 040 061 1582
- Sjundeå Krigsveteraner rf**
sekr. Gunilla Smeds, tfn 040 760 2506
- Snappertuna Krigsveteraner rf**
sekr. Petra Fagerström tfn 040 748 1590
- Vanda Krigsveteraner rf**
sekr. Tom Nederström, tfn 040 504 3385
- Krigsveteranerna på Åland rf**
sekr. Bjarne Pettersson, tfn 045 7595 8315

Kontakta gärna även distriktet för mera upplysning:

- Södra Finlands Krigsveterandistrikt rf**
verksamhetsledare Solveig Hyöty
Lilla Robertsgatan 14 B
00120 Helsingfors
tfn (09) 612 7003
e-post: sodrafinlands.kvd@sotaveteraaniliitto.fi

Du kan också fylla i nedanstående medlemsansökan och skicka den till distriktets kansli (se adress ovan).

Datum:

Jag vill ansluta mig som understöddande medlem i en traditionsförening

Namn:

Adress:

Postadress:

Telefon: Födelsedatum:

Förening jag vill ansluta mig till:

Stöd krigsveteranarbetet och din egen förening med att köpa

Alla produkter är försedda med förbundets emblem

Gåvoartiklar

Hederssköld (i trä)	26 €
Husbondevimpel, 4 m.	60 €

Medaljer och märken

Veteranmedalj	15 €
Medlemsmärke i brons (medlem i förening)	15 €

Nyttöartiklar

Hängslen finns svarta	23 €
Tygväska (mörkblå, lätt och rymlig)	18 €
Promenadkäpp (best. efter personens längd)	60 €

Gravstensemblem

Gravstensemblem (eklöv 90 mm h.)	20 €
Gravstensemblem (runt 66 mm omkr.)	20 €

Husbondevimpel 60 €

Promenadkäpp
(med ispigg)
60 €

Hängslen 23 €
svarta

Svenska Krigsveteraners Stödstiftelse

Gratulationsadress	10 €
Kondoleansadress	10 €
TEXTSERVICE (med dator – olika texttyper finns att få).	
Adresserna postas direkt till mottagaren, på begäran.	

För gratulation
För kondoleans

Produkterna och adresserna
kan beställas från

**Södra Finlands
Krigsveterandistrikt r.f.**

Solveig Hyöty
Kansliet öppet kl. 10.00–14.00
Lilla Robertsgatan 14 B,
00120 Helsingfors
tfn (09) 612 7003